

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1473
Toplantı Tarihi/Sayısı : 15.2.2023/32
Karar Numarası : 2023/158
Başvuran : S.A.
Başvuran Vekili : Av. H. Ö.
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Silivri 3 No'lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın tansiyon hastası olduğu, hekimler tarafından 30 tablet reçete edilmesine rağmen Ceza İnfaz Kurumu tarafından 10 tabletinin kesilerek 20 tablet verildiği bu sebeple mağduriyet yaşadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda, Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda başvuran vekili özetle;

a. Başvuranın tansiyon hastası olduğunu ve hastalığının devam ettiğini,

b. İstanbul Silivri D41 No'lu Aile Hekimliği Birimi Hekimleri tarafından 30 tablet ilaç reçete edilmesine rağmen Ceza İnfaz Kurumu tarafından 10 tabletinin kesilerek ilacın yirmi tablet olarak verildiğini,

c. Başvuranın 10 gün boyunca ilaç almaması sebebiyle sağlık sorunları yaşadığını, Ceza İnfaz Kurumuna sözlü ve yazılı başvurmasına rağmen kendisine herhangi bir dönüşün yapılmadığını, yaşadığı mağduriyetin uzun süredir devam ettiğini iddia etmekte; bu sebeplerden ötürü kendisine sağlık hakkı çerçevesinde yardım edilmesini talep etmektedir.

3. Muhatap Kurumdan alınan 29.09.2022 tarihli yazılı görüşte özetle;

a. Hükümlünün sağlık dosyasının tetkik edildiğini; başvuranın dilekçesine yönelik ceza infaz kurumunda görmüş olduğu tedaviye ilişkin Cezaevleri İlaç Takip Sistemi'nden (CETAS) alınan belgelerin sunulduğunu, başvuranın 24.06.2022 tarihinde Balıkesir İl Sağlık Müdürlüğü Bandırma Eğitim ve Araştırma Hastanesinde tedavi olduğunu,

b. Uzman doktor tarafından reçete edilen ilaçların içeriğinde herhangi bir değişiklik yapılmadan çalışılan eczaneye gönderildiğini, eczane tarafından da sisteme gönderilen adet sayısının CETAS'a girişi yapılmakta olduğunu, bu nedenle herhangi bir mağduriyet yaşanmadığını,

c. 19.09.2022 tarihinde Kurum Aile Hekimliği tarafından ...10 mg 20 tablet reçete edildiğini ve 20 adet şeklinde eczane tarafından temininin sağlandığını ve 20 günlük kullanım sonucu ilaç talebi tekrar karşılanacağını ayrıca bu hususta başvurana şifahi bilgi verildiğini,

ç. Başvuranın reçetesi ve eczane tarafından CETAS'a giriş yazısının mevcut olduğu ve yazılı görüş ekinde sunulduğunu,

d. Hükümlünün gerek Kurum reviri gerekse ileri tetkik ve tedavi merkezlerinde tedavilerinin ve muayenelerinin yapıldığını, reçete edilen ilaçların düzenli olarak tarafına verildiğini, bahse konu ilacın 30 tablet

reçete edildiğini ama 20 adet alındığı iddialarının gerçeği yansıtmadığını, hükümlünün tedavi imkanlarından her tarihte ve her koşulda yararlandığını belirtilmiştir. Ayrıca gönderilen yazılı görüşte; sağlık evrakları, reçete ve muayene bilgileri dosyaya sunulmuştur.

4. Başvuran vekilinin başvuru dilekçesi üzerine 30.09.2022 tarihinde muhatap Kurumun cevabını içeren yazı yazılmış ancak başvuran tarafından söz konusu yazıya bir cevap verilmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesi; "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.*" şeklindedir.

6. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön inceleme yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, "*inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması*" gerekmektedir.

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi; "*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynağının bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*" şeklindedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda; başvuran vekilinin iddiaları, Silivri 3 No'lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nün yanıtı ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

10. Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi herhangi bir sınırlama öngörmeksizin işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaların yasaklanmasının mutlak mahiyetini belirtmektedir. Kötü muamele yasağının mutlak mahiyeti Anayasa'nın 15'inci maddesi kapsamında belirtilen savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike halinde dahi istisna öngörmemiştir. Aynı şekilde Sözleşme'nin 15'inci maddesinde benzer bir düzenleme ile kötü muamele yasağına ilişkin herhangi bir istisna öngörülmemiştir (*AİHM, Selmouni/Fransa [BD], B.No: 25803/94, 28.07.1999, para.95; Assenov ve diğerleri/Bulgaristan, B.No: 24760/94, 28.10.1998, para.93.*).

11. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), mahpuslara yeterli tıbbi bakımın sağlanmamasının asgari eşiği aşan düzeyde kötü muamele oluşturabileceğini belirtmiştir (*AİHM, Wenerski – Polonya, B. No: 44369/02, K.T: 20.01.2009, para.58.*). Mahkeme, tıbbi bakımın eksik veya yetersiz olduğunun belirlenmesi hususunda

bilirkişi raporu gibi delillere yeteri kadar atıfta bulunulmasını aramaktadır (*AIHM, Krivolapov – Ukrayna, B.No: 5406/07, K.T: 02.10.2018, para.76.*).

12. Cezaevlerinde kötü muamele olarak kabul edilecek hususlar farklı şekillerde tezahür edebilir. Bunların birçoğu cezaevi idaresi ve görevlilerinin kasıtlı davranışlarından kaynaklanabileceği gibi yönetsel hatalar veya yetersiz kaynaklar sebebiyle de ortaya çıkabilir. Bu nedenle mahkûmlar için bir cezaevindeki yaşam tüm yönleriyle değerlendirilmelidir. Cezaevlerindeki yaşam, mahkûmlara sunulan aktivitelerin genişliğinden, mahkûmlar ve ceza infaz görevlileri arasındaki ilişkilerin genel durumuna kadar geniş bir alanda değerlendirilmelidir (*Avrupa İşkence ve İnsanlık dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesinin (CPT) Standartları, 2002*).

13. CPT'ye göre mahpusların gözetim altında buldukları süre boyunca, tutukluluk sürelerinden bağımsız olarak her zaman bir doktora erişimlerinin bulunması gereklidir. Sağlık hizmetleri, doktora danışma talepleri gereksiz gecikme olmadan karşılanacak şekilde düzenlenmelidir (*[CPT/Inf (93) 12], para.34.*).

14. Başvuran vekili, başvuranın bulunduğu Kurumda hekimler tarafından 30 tablet reçete edilmesine rağmen Ceza İnfaz Kurumu tarafından 10 tabletinin kesilerek 20 tablet verildiğini ileri sürmektedir. Muhatap Kurum ise, başvuranın revirde muayenelerinin yapıldığını, uzman doktor tarafından reçete edilen ilaçların içeriğinde herhangi değişiklik yapılmadan çalışılan eczaneye gönderildiğini, eczane tarafından da sisteme gönderilen adet sayısının CETAS'a girişinin yapıldığını, Kurum Aile Hekimliği tarafından ... 10 mg 20 tablet reçete edildiğini ve 20 adet şeklinde eczane tarafından temininin sağlandığını ve 20 günlük kullanım sonucu ilaç talebinin tekrar karşılanacağını, ayrıca bu hususta başvurana şifahi bilgi verildiğini belirtmiştir.

15. Başvuru dosyası ve eklerinden; başvuranın Bandırma Eğitim ve Araştırma Hastanesinde muayenesinin yapıldığı, konulan tanılara ilişkin olan veya sürekli kullandığı ilaçların reçete edildiği, reçete edilen ilaçların anlaşmalı eczanelerden temin edilerek teslim edildiği anlaşılmıştır.

16. Somut olayda ilgili hükme uygun olarak başvuranla ilgili olarak, muhatap Kurumun gönderdiği sağlık evrakları üzerinde yapılan incelemede; başvuranın gerek hastanede gerekse ileri tetkik ve tedavi merkezlerinde tedavilerinin ve muayenelerinin yapıldığı, reçete edilen ilaçların düzenli olarak tarafına verildiği, talep edilen ilacın 20 adet şeklinde eczane tarafından temininin sağlandığı ve 20 günlük kullanım sonucu ilaç talebi tekrar karşılanacağı ilaçların kontrollü olarak verildiği sağlık belgelerinden anlaşılmış olup başvuranın tedavi imkanlarından faydalandığı görülmüştür.

17. Sonuç olarak; muhatap Kurum, başvuranın gerektiği şekilde tıbbi bakım ve tedavi almasını sağlamıştır. Muhatap Kurumun ilgili mevzuat ve içtihatlar doğrultusunda işlemlerini gerçekleştirdiği anlaşıldığından açıkça dayanaktan yoksun başvurunun "**kabul edilmez**" olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

- 1.** Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
- 2.** Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
- 3.** Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 15.02.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye